

LIETUVOS RESPUBLIKOS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2016 M. BALANDŽIO 13 D. NUTARIMO NR. 364 „DĖL UŽ ANTRINĖS TEISINĖS PAGALBOS TEIKIMĄ, KOORDINAVIMĄ IR MEDIACIJĄ MOKAMO UŽMOKESČIO DYDŽIŲ IR MOKĖJIMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO“ PROJEKTO DERINIMO PAŽYMA

Nr.	Institucijos pavadinimas (rašto data ir Nr.)	Pasiūlymai ir pastabos	Įvertinimas
1.	Lietuvos advokatūros 2022-08-21 raštas Nr. 302	Lietuvos advokatūra Taisyklių 11 punktą, siūlo išdėstyti taip: „11. <i>Jeigu faktinis advokato antrinės teisinės pagalbos teikimo laikas viršija Taisyklėse nustatytą bylos stadijai (procesiniam veiksmui) skirtą laiką, jis pagrindžiamas Teisinės pagalbos paslaugų informacinėje sistemoje (toliau – TEISIS), taip pat gali būti pagrindžiamas Integruotos baudžiamojo proceso informacinės sistemos (toliau – IBPS) ar Lietuvos teismų informacinės sistemos (toliau – LITEKO) duomenimis ar kitu būdu, pavyzdžiui, pateikiant papildomą informaciją ar dokumentus, arba turi būti patvirtintas ikiteisminio tyrimo pareigūno, prokuroro, teisėjo, antrinę teisinę pagalbą gavusio asmens parašu arba pagrindžiamas kitu būdu, pavyzdžiui, Integruotos baudžiamojo proceso informacinės sistemos (toliau – IBPS) ar Lietuvos teismų informacinės sistemos (toliau – LITEKO) duomenimis arba pateikiant papildomą informaciją ar dokumentus. Šis laikas negali viršyti pusės Taisyklėse bylos stadijai (procesiniam veiksmui) skirto laiko, išskyrus bylas, nurodytas Taisyklių 11¹ punkte, ir laiką, skirtą dalyvauti ikiteisminio tyrimo veiksmuose ~~ir~~ ar teismo posėdžiuose ir laiką skirtą pasirengti nagrinėti bylą. <...>“.</i>	Atsižvelgta iš dalies. Patikslinti Už antrinės teisinės pagalbos teikimą, koordinavimą ir mediaciją mokamo užmokesčio dydžių ir mokėjimo taisyklių (toliau – Taisyklės) 11 punktą, numatant, kad „Jeigu faktinis advokato antrinės teisinės pagalbos teikimo laikas viršija Taisyklėse nustatytą bylos stadijai (procesiniam veiksmui) skirtą laiką, jis turi būti patvirtintas ikiteisminio tyrimo pareigūno, prokuroro, teisėjo, antrinę teisinę pagalbą gavusio asmens parašu arba pagrindžiamas kitu būdu, pavyzdžiui, Integruotos baudžiamojo proceso informacinės sistemos (toliau – IBPS) ar Lietuvos teismų informacinės sistemos (toliau – LITEKO) duomenimis arba pateikiant papildomą informaciją ar dokumentus Teisinės pagalbos paslaugų informacinėje sistemoje (toliau – TEISIS). “ Pasiūlymas papildyti formuluote „ir laiką skirtą pasirengti nagrinėti bylą“ yra netikslingas, kadangi, <i>pirma</i> , pagal Taisyklių 3.1 papunktį pasirengimo laikas nepatenka į Taisyklėse bylos stadijai (procesiniam veiksmui) skirtą faktinį antrinės teisinės pagalbos teikimo laiką, <i>antra</i> , pagal Taisyklių 5.3 ir 9 ³ punktus pasirengti nagrinėti bylą gali būti skiriama ne daugiau kaip viena valanda <u>prieš kiekvieną teismo posėdį.</u>
2.		Siūloma Taisyklių 11 ¹ punktą išdėstyti taip: „11 ¹ . <i>Baudžiamosiose bylose dėl tyčinių sunkių ir tyčinių labai sunkių nusikaltimų advokato faktinis antrinės teisinės pagalbos teikimo laikas, viršijantis Taisyklių 14.1 ir 14.4 papunkčiuose nustatytą bylos stadijai (procesiniam veiksmui) skirtą laiką, pagrindžiamas TEISIS, taip pat gali būti pagrindžiamas Integruotos baudžiamojo proceso informacinės</i>	Atsižvelgta iš dalies. Patikslinti Taisyklių 11 ¹ punktą, numatant, kad „faktinis antrinės teisinės pagalbos teikimo laikas, viršijantis Taisyklių 14.1 ir 14.4 papunkčiuose nustatytą bylos stadijai (procesiniam veiksmui) skirtą laiką, turi būti patvirtintas ikiteisminio tyrimo pareigūno, prokuroro, teisėjo, antrinę

		<p><i>sistemos (toliau – IBPS) ar Lietuvos teismų informacinės sistemos (toliau – LITEKO) duomenimis ar kitu būdu, pavyzdžiui, pateikiant papildomą informaciją ar dokumentus, arba turi būti patvirtintus ikiteisminio tyrimo pareigūno, prokuroro, teisėjo, antrinę teisinę pagalbą gavusio asmens parašu arba pagrindžiamas kitu būdu, pavyzdžiui, IBPS ar LITEKO duomenimis arba pateikiant papildomą informaciją ar dokumentus. Šis laikas negali viršyti dvigubai Taisyklėse bylos stadijai (procesiniam veiksmui) skirto laiko, išskyrus laiką, skirtą dalyvauti ikiteisminio tyrimo veiksmuose ir ar teismo posėdžiuose ir laiką skirtą pasirengti nagrinėti bylą. <...>“.</i></p>	<p>teisinę pagalbą gavusio asmens parašu arba pagrindžiamas kitu būdu, pavyzdžiui, IBPS ar LITEKO duomenimis arba pateikiant papildomą informaciją ar dokumentus TEISIS <...>.“</p> <p>Pasiūlymas papildyti formuluote „ir laiką skirtą pasirengti nagrinėti bylą“ yra netikslingas, kaip nurodyta 1 pastabos įvertinime.</p>
3.		<p>Nutarimo projekto 2.17. punkte, kuriuo keičiama Taisyklių 30 punkto pirmoji pastraipa, siūloma nustatyti, kad: „30. <...> Tarnyba per 5 darbo dienas įvertina gautus išlaidas patvirtinančius dokumentus ir ne vėliau nei per 5 darbo dienas nuo šių dokumentų įvertinimo dienos Nacionaliniam bendrųjų funkcijų centrui (toliau – NBFC) perduoda visus duomenis, reikalingus šioms išlaidoms apmokėti arba kompensuoti. <...>“. Manytina, kad 5 darbo dienų termino turėtų pakakti ir gautų dokumentų įvertinimui ir perdavimui Nacionaliniam bendrųjų funkcijų centrui. Tokia išvada darytina atsižvelgiant į greitą informacijos sklaidą el. priemonėmis bei informacinių sistemų funkcionalumus. Analogiškai būtų taisytinas ir Nutarimo projekto 2.23. punktas.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Siekiant užtikrinti tinkamą valstybės biudžeto lėšų naudojimą, 5 darbo dienų terminas išlaidas patvirtinančių dokumentų įvertinimui yra tikslingas. 5 darbo dienų terminas informacijos perdavimui Nacionaliniam bendrųjų funkcijų centrui (toliau – NBFC) yra numatytas Centralizuoto viešojo sektoriaus subjektų buhalterinės apskaitos organizavimo tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. gegužės 23 d. nutarimu Nr. 488 „Dėl Centralizuoto viešojo sektoriaus subjektų buhalterinės apskaitos organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Aprašas) ir yra reikalingas efektyviam buhalterinės apskaitos organizavimui. Pažymėtina, kad duomenys NBFC, siekiant procesų optimizavimo, perduodami pagal sudaromus duomenų sąrašus (suvestines), o ne atskirais (pavieniais) prašymais. Vieną suvestinę sudaro apie 500-700 atskirų, su biudžeto lėšų išmokėjimu susijusių prašymų. Tokios susistemos informacijos (suvestinių) pagrindu, NBFC teikia mokėjimo paraiškas Finansų ministerijai biudžeto lėšų užsakymui ir atlieka pavedimus. Šis veiksmų algoritmas leidžia užtikrinti buhalterinės apskaitos procesų efektyvumą.</p>
4.		<p>Taip pat, manytina, kad pusiau galėtų būti trumpinamas ir Nutarimo projekto 2.19. punkte, kuriuo siūloma patikslinti Taisyklių 33 punktą, numatytas 10 darbo dienų terminas, per kurį yra priimamas sprendimas dėl užmokesčio už suteiktą antrinę teisinę pagalbą išmokėjimo.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Siekiant užtikrinti tinkamą valstybės biudžeto lėšų panaudojimą, 10 darbo dienų terminas advokatų prašymų išmokėti užmokesį įvertinimui yra tikslingas. Pastebėtina, kad per metus Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnyba tokių prašymų įvertina apie 20 tūkst.</p>

5.		Lietuvos advokatūros nuomone, atsižvelgiant į Nutarimo projekte siūlomas 2.17. punkto nuostatas, kuriuo taisomas Taisyklių 30 punktas, bei Nutarimo projekto 2.19. punkto nuostatas, kuriuo taisomas Taisyklių 33 punktas bei siekiant išvengti ginčo situacijų tarp advokatų ir Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybos, Taisyklėse turėtų būti įtvirtintas atskiras punktas, kuriame būtų aiškiai nurodyta per kokį terminą Nacionalinis bendrųjų funkcijų centras perveda pinigines lėšas į advokato sąskaitą.	Neatsižvelgta. Terminų Nacionalinio bendrųjų funkcijų centrui įtvirtinimas nepatenka į Taisyklių teisinio reguliavimo apimtį. Pažymėtina, kad Apraše numatytas 5 darbo dienų terminas.
6.	Lietuvos mediatorių rūmų 2023-08-23 raštas Nr. SR-15	Siūlomas 25 EUR užmokesčio bazinis dydis, kuris taikomas apskaičiuojant užmokestį už suteiktą mediaciją, yra nepakankamas. <...> Siekiant užtikrinti kokybiškas paslaugas, mediatorių motyvaciją vykdyti valstybinę privalomąją mediaciją, turėti galimybes kelti savo kvalifikaciją, LMR nuomone UBD turėtų būti didinamas ne mažiau kaip iki 30 EUR.	Neatsižvelgta. Pastebėtina, kad užmokesčio bazinis dydis (toliau – UBD), kuris taikomas apskaičiuojant užmokestį už suteiktas mediacijos paslaugas, yra analogiškas UBD, kuris taikomas apskaičiuojant užmokestį už suteiktą antrinę teisinę pagalbą. 25 Eur UBD siūlomas nustatyti įvertinus valstybės finansines galimybes.
7.		Siūlome didinti mediacijai vykdyti skiriamų valandų skaičių: -Didinti teisminės mediacijos, kurią vykdo mediatorius (ne teisėjas) pasiruošimui skirtą mediacijai valandų skaičių, taikant analogišką valandų apskaičiavimą, kuris yra numatytas advokatams už laiką, skirtą susipažinti su bylos medžiaga. -papildyti numatant apmokėjimą už laiką, skirtą kelionei <...>, ir už laiką, skirtą susipažinti su bylos medžiaga, neviršijant Taisyklėse nustatytų dydžių (taikant analogišką advokatams taikoma apskaičiavimą). -Didinti mediacijos vykdymui skirtų valandų skaičių tam tikrose ginčo kategorijose. Šeimos ginčiuose su tarpvalstybiniu elementu dėl šių ginčų specifikos ir ypatumų (poreikis išmanyti tarptautinį teisinį reguliavimą, mediacijos vykdymas ne lietuvių kalba, ypatingai sudėtingi ir didelės eskalacijos konfliktai, neretai taikomi atskiri susitikimai, vykdoma šaudyklinė mediacija) skirti iki 8 val.; šeimos mediacijoje, kurioje tiesiogiai įtraukiamas vaikas, kiekvieno vaiko nuomonės išklusymui skirti po papildomą 1 val. -Mediacijos rezultatams įforminti laiką tikslinga detalizuoti: jeigu mediacija baigiama nepasiekus taikaus susitarimo, pranešimui VGTPT ir pažymoms šalims parengti skirti 1 val.; taikos sutarties parengimui skirti 3 val.	Atsižvelgta iš dalies. Tiek teisminės, tiek privalomosios mediacijos valandų, už kurias apmokama iš valstybės biudžeto lėšų, skaičius yra reglamentuotas Lietuvos Respublikos mediacijos įstatyme (22 straipsnio 3 dalis, 23 straipsnio 7 dalis, 27 straipsnio 1 dalis). Atsižvelgiant į tai, pateikti siūlymai negali būti nustatyti Taisyklėse, nes tai neatitiktų šiuo metu galiojančio Mediacijos įstatyme įtvirtinto teisinio reguliavimo. Vis dėlto pažymėtina, kad šiuo metu sprendžiama dėl efektyviausių Privalomosios mediacijos šeimos ginčiuose teisinio reguliavimo poveikio <i>ex post</i> vertinimo ataskaitoje pateiktų rekomendacijų įgyvendinimo būdų ir teisinio reguliavimo tobulinimo tikslingumo, taip pat numatoma inicijuoti Mediacijos įstatymo pakeitimus. Taigi įgyvendindami pastarąsias rekomendacijas ir siekdami užtikrinti kokybiškas, kvalifikuotas mediacijos paslaugas, didinti mediatorių motyvaciją, papildomai įvertinsime pateiktus pasiūlymus.
8.	Lietuvos	Atkreipiame dėmesį, kad Finansų ministerijos 2023-07-07 raštu Nr.	Atsižvelgta iš dalies. Atsižvelgiant į 2024 m. valstybės

<p>Respublikos finansų ministerijos 2023-09-18 raštas Nr. 6K-23/6067</p>	<p>6K-23/4816 „Dėl prognozuojamų 2024, 2025 ir 2026 metų valstybės biudžeto apimčių“ Teisingumo ministerijai praneštų 2024–2026 metų numatomų preliminarų maksimalių asignavimų limitų apimtyje nėra numatyti asignavimai nutarimo projekto nuostatų įgyvendinimui.</p> <p>Dėl papildomų valstybės biudžeto lėšų skyrimo Nutarimo projekto nuostatomis įgyvendinti 2024 m. ir vėlesniems metams bus sprendžiama Ministro Pirmininko organizuojamuose pasitarimuose dėl planuojamų pasiekti rezultatų ir asignavimų limitų ministrams pavestoms valdymo sritims. Atkreipiame dėmesį, kad, įvertinus šalies esamą socialinę ir ekonominę situaciją, visuomenės ir valstybės poreikius bei galimybes, turimus ir numatomus gauti finansinius išteklius bei valstybės prisiimtus įsipareigojimus, galimybės didinti valstybės išlaidas bus ypatingai ribotos.</p> <p>Apibendrinami išdėstytas pastabas, siūlome neteikti Vyriausybei svarstyti nutarimo projekto, kol nebus priimtas sprendimas dėl jo finansavimo galimybių, nes iki 25 eurų padidinus UBD, ženkliai išaugs lėšų poreikis visai valstybės garantuojamos teisinės pagalbos sistemai finansuoti (įskaitant papildomą lėšų poreikį VGTPĮ pakeitimo įstatymo nuostatų įgyvendinimui). Nesant galimybės 2024 metais biudžete skirti visos nutarimo projekto įgyvendinimui numatomos lėšų sumos, papildomų lėšų poreikis turės būti dengiamas iš Teisingumo ministerijai patvirtintų asignavimų, perskirstant kitų priemonių įgyvendinimui skirtas lėšas.</p>	<p>biudžeto derybų rezultatus ir darbo tvarka iš Finansų ministerijos gautą informaciją apie planuojamą valstybės garantuojamos teisinės pagalbos sistemai skirti papildomą finansavimą (3500 tūkst. Eur), preziumuojama, kad biudžeto asignavimai bus pakankami UBD padidinimui iki 25 Eur bei dalinei valstybės garantuojamą teisinę pagalbą teikiančių advokatų specializacijai (specializacijai tam tikrose bylose). 2024 m. planuojama užtikrinti specialiuosius mokymus advokatams, kurie teikia antrinę teisinę pagalbą nepilnamečiams, taip pat bylose, susijusiose su vaikų interesais (pavyzdžiui, dėl neteisėtai išvežto ar laikomo vaiko grąžinimo pagal 1980 m. spalio 25 d. Hagos konvenciją dėl tarptautinio vaikų grobimo civilinių aspektų), advokatams, kurie atstovauja asmenims, nukentėjusiems nuo baudžiamųjų veikų, asmenims priverstinio hospitalizavimo, pripažinimo neveiksniais tam tikroje srityje bylose.</p>
--	---	--